

Fulfilling a *Mitzva* without Intention

Does one fulfill the mitzva of *yishuv Eretz Yisrael* (inhabiting the Land of Israel) if he lives there without *kavana* (intention to fulfill the *mitzva*)?

3. קובץ שעורים חלק ב סי' כג

והנה מצינו שני סוגי מצוות: א) שעשיית המעשה על ידי האדם היא גוף המצוה, כגון שופר לולב וכו'; ב) שעיקר המצוה היא תוצאות המעשה, כגון פדיון שבויים, פריעת בעל חוב, פריה ורביה וכו'. והחילוק הזה נפקא מינה לכמה דברים, כגון למאן דאמר מצוות צריכות כונה, והתקוע לשיר צריך לחזור ולתקוע, ובפריעת בעל חוב מצוה אם פרע שלא בכונת מצוה לא נאמר שצריך לחזור ולפרוע. וכן במצוות פרו ורבו, שהמצוה היא שיהיו לו בנים, והרי יש לו בנים, אף אם לא כיון לשם מצוה אינו חייב לחזור ולהוליד בנים.

1. גמרא, ראש השנה דף כח ע"ב

... אלמא קסבר רבא: מצות אין צריכות כוונה. איתיביה: היה קורא בתורה, והגיע זמן המקרא, אם כוון לבו - יצא, ואם לאו - לא יצא. מאי לאו - כוון לבו לצאת? לא, לקרות. לקרות, הא קא קרי? - בקורא להגיה. תא שמע: היה עובר אחורי בית הכנסת, או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת, ושמע קול שופר או קול מגילה, אם כוון לבו - יצא, ואם לאו - לא יצא. מאי לאו: אם כוון לבו - לצאת? לא, לשמוע. לשמוע, והא שמע? - סבור: חמור בעלמא הוא. איתיביה: נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע, משמיע ולא נתכוון שומע - לא יצא, עד שיתכוון שומע ומשמיע. בשלמא נתכוון משמיע ולא נתכוון שומע - כסבור חמור בעלמא הוא, אלא נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע, היכי משכחת לה - לאו בתוקע לשיר? דלמא דקא מנבב נבוחי.

4. משנה ברורה סי' ס ס"ק י

ודע עוד דכתב החיי אדם בכלל ס"ח דמה דמצרכין ליה לחזור ולעשות המצוה, היינו במקום שיש לתלות שעשייה הראשונה לא היתה לשם מצוה, כגון בתקיעה שהיתה להתלמד, או בקריאת שמע שהיתה דרך לימודו וכדומה, אבל אם קורא קריאת שמע כדרך שאנו קורין בסדר תפילה, וכן שאכל מצה או תקע ונטל לולב, אף על פי שלא כיון לצאת - יצא, שהרי משום זה עושה כדי לצאת, אף על פי שאינו מכוין - עד כאן לשונו. ורצונו לומר: היכא שמוכח לפי הענין שעשייתו הוא כדי לצאת, אף על פי שלא כיון בפירוש - יצא; אבל בסתמא בודאי לא יצא, כדאיתא בתוספות סוכה ... וכל זה לענין בדיעבד, אבל לכתחילה ודאי צריך ליוזר לכיון קודם כל מצוה לצאת ידי חובת המצוה, וכן העתיקו כל האחרונים בספריהם.

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' ס סע' ד

יש אומרים שאין מצות צריכות כוונה, ויש אומרים שצריכות כוונה לצאת בעשיית אותה מצוה, וכן הלכה.

משנה ברורה שם ס"ק י

וכן הלכה - כתב המגן אברהם בשם הרדב"ז דזה דוקא במצוה דאורייתא, אבל במצוה דרבנן, אין צריכה כונה. ולפי זה, כל הברכות שהם גם כן דרבנן, לבד מברכת המזון, אם לא כיון בהם לצאת, יצא בדיעבד; אך מכמה מקומות בשולחן ערוך משמע שהוא חולק על זה, וכן מבאור הגר"א בסימן תפ"ט משמע גם כן שאין לחלק בין מצוה דאורייתא למצוה דרבנן.